ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

8. září 2005 *

Ve věci C-303/04,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Tribunale di Voghera (Itálie) ze dne 1. července 2004, došlým Soudním dvoru dne 16. července 2004, v řízení

Lidl Italia Srl

proti

Comune di Stradella,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, předsedkyně senátu, C. Gulmann (zpravodaj) a J. Klučka, soudci,

* Jednací jazyk: italština.

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Lidl Italia Srl F. Capellim, professeur, ve spolupráci s M. Valcadou, avvocato,

— za Comune di Stradella F. Abbà,

— za francouzskou vládu G. de Bergues a R. Loosli-Surrans, jako zmocněnci,

— za Komisi Evropských společenství D. Recchia, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s M. R. Mollicou, avocat,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 1 a 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při

poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. L 204, s. 37; Zvl. vyd. 13/20, s. 337), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998 (Úř. věst. L 217, s. 18; Zvl. vyd. 13/21, s. 8, dále jen „směrnice 98/34"), jakož i článku 28 ES.

2 Tato žádost byla podána v rámci žaloby podané Lidl Italia Srl (dále jen „Lidl") proti Comune di Stradella, kterou se domáhá zrušení usnesení, kterým bylo této společnosti uloženo zaplacení správní pokuty za uvedení biologicky nerozložitelných vatových tyčinek na trh.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 Článek 1 směrnice 98/34 stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

3) ‚technickou specifikací' specifikace obsažená v dokumentu, který stanoví požadované charakteristiky výrobku, jako jsou úrovně jakosti, ukazatele

vlastností, bezpečnost nebo rozměry, včetně požadavků na výrobek, jako jsou obchodní název, terminologie, symboly, zkoušení a zkušební metody, balení, označování výrobků nebo jejich opatřování štítkem s jmenovitými údaji a postupy posuzování shody.

[...]

6) ‚normou' technická specifikace přijatá uznaným normalizačním orgánem k opakovanému nebo trvalému použití, jejíž dodržování není závazné a která patří do jedné z těchto kategorií:

[...]

— národní norma: norma přijatá národním normalizačním orgánem a veřejně dostupná

[...]

11) ‚technickým předpisem' technické specifikace a jiné požadavky nebo předpisy pro služby včetně příslušných správních předpisů, jejichž dodržování je při uvedení na trh, při poskytování služby, při usazování poskytovatele služeb nebo při používání v členském státě nebo na jeho větší části závazné *de iure* nebo *de facto*, jakož i právní a správní předpisy členských států zakazující výrobu, dovoz,

prodej nebo používání určitého výrobku nebo zakazující poskytování nebo využívání určité služby nebo usazování poskytovatele služeb s výjimkou předpisů stanovených v článku 10.

[...]"

4 Článek 8 odst. 1 první pododstavec směrnice 98/34 zní takto:

„S výhradou článku 10 členské státy sdělí neprodleně Komisi každý návrh technického předpisu s výjimkou případu, kdy takový předpis pouze přejímá úplné znění mezinárodní nebo evropské normy a kdy postačí informace o dotyčné normě; členské státy současně Komisi sdělí důvody, pro které je nezbytné takový technický předpis přijmout, pokud již nebyly uvedeny v samotném návrhu."

Vnitrostátní právní úprava

5 Článek 19 zákona č. 93 ze dne 23. března 2001 o životním prostředí (Disposizioni in campo ambientale, GURI č. 79 ze dne 4. dubna 2001, dále jen „zákon č. 93/2001") stanoví:

„1. Za účelem zabránění rozptýlení, včetně prostřednictvím kanalizace, biologicky nerozložitelných výrobků v životním prostředí musí být do osmnácti měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona tyčinky určené k čištění uší, které jsou uváděny na

trh v tuzemsku, vyráběny výlučně z biologicky rozložitelných látek v souladu s normami UNI 10785.

2. Po uplynutí lhůty osmnácti měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona jsou výroba a uvádění na trh výrobků uvedených v odstavci 1, které nemají uvedené vlastnosti, správními delikty č. [...]"

Spor v původním č. řízení a předběžné otázky

6 Za účelem ověření souladu s právní úpravou stanovenou článkem 19 zákona č. 93/2001 přistoupila městská policie („Vigili urbani") Comune di Stradella dne 7. února 2003 v supermarketu Lidl nacházejícím se na území této obce k preventivnímu zabavení balení obsahujícího 47 krabiček vatových tyčinek pocházejících z Francie.

7 Poté, co v protokolu ze dne 18. února 2003 uvedená policie shledala, že zabavené tyčinky jsou biologicky nerozložitelné, uložila společnosti Lidl správní pokutu ve výši 3 098 EUR za porušení výše uvedené právní úpravy. Protože tato pokuta nebyla zaplacena, starosta Comune di Stradella oznámil dne 31. července 2003 vedení této společnosti „usnesení-rozkaz" k zaplacení správní pokuty ve výši 3 109,61 EUR.

8 Lidl tento rozkaz napadla před Tribunale di Voghera z toho důvodu, že vzhledem k tomu, že zákon č. 93/2001 nebyl před svým vyhlášením sdělen Komisi, je nepoužitelný, neboť je v rozporu s právními předpisy Společenství týkajícími se postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů.

9 Za těchto okolností se Tribunale di Voghera rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být ustanovení článku 1 směrnice 83/189/EHS (nyní směrnice 98/34/ES) o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů vykládána v tom smyslu, že je třeba rozumět, že výraz ‚technický předpis' používaný v uvedeném článku 1 se použije na vnitrostátní právní předpis, jakým je článek 19 zákona č. 93 ze dne 23. března 2001, který zakazuje uvádění tyčinek určených k čištění uší na trh (více známé pod názvem „cotton-stick") v Itálii, neboť jsou vyráběny z biologicky nerozložitelné látky?

2) Musel být v případě kladné odpovědi na první otázku článek 19 zákona č. 93 ze dne 23. března 2001 sdělen z podnětu italské vlády Komisi [...] podle ustanovení článku 8 směrnice 83/189/EHS (nyní směrnice 98/34/ES) za účelem schválení jeho používání v Itálii, jak je stanoveno v článcích 8 a 9 téže směrnice?

3) V případě kladné odpovědi na druhou otázku a v případě nesplnění povinnosti sdělit článek 19 zákona č. 93/2001 Komisi [...] umožňují spojená ustanovení článku [28 ES] týkající se zásad a pravidel na ochranu volného pohybu zboží a směrnice 83/189/EHS (nyní směrnice 98/34/ES) italskému soudu nepoužít dotčený vnitrostátní předpis, který musí být považován za protiprávní v rozsahu, v němž se používá na výrobky pocházející z jiného členského státu Evropské unie?"

K předběžným otázkám

K první otázce

10 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 1 bod 11 směrnice 98/34 vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní právní předpis, jako je článek 19 zákona č. 93/2001, je v rozsahu, v němž obsahuje zákaz uvedení vatových tyčinek nevyráběných z biologicky rozložitelných látek podle vnitrostátní normy na trh, technickým předpisem.

11 Lidl, francouzská vláda a Komise tvrdí, že je namístě odpovědět na tuto otázku kladně.

12 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že podle čl. 1 bodu 11 směrnice 98/34 musí být vnitrostátní právní předpis členského státu zakazující výrobu, dovoz, prodej nebo používání určitého výrobku považován za kategorii technického předpisu (viz rozsudek ze dne 21. dubna 2005, Lindberg, C-267/03, Sb. rozh. I-3247, bod 54).

13 V projednávaném případě přitom stačí konstatovat, že čl. 19 odst. 2 zákona č. 93/2001 je předpisem takové povahy. Podle tohoto odstavce jsou totiž výroba a uvedení vatových tyčinek, které nemají uvedené vlastnosti, tedy které nejsou vyráběny výlučně z biologicky rozložitelných látek v souladu s normami UNI 10785, na trh správními delikty.

14 Je tedy namístě odpovědět na první otázku tak, že čl. 1 bod 11 směrnice 98/34 musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní právní předpis, jako článek 19 zákona č. 93/2001, je v rozsahu, v němž obsahuje zákaz uvedení vatových tyčinek nevyráběných z biologicky rozložitelných látek podle vnitrostátní normy na trh, technickým předpisem.

Ke druhé otázce

15 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda měl být vnitrostátní právní předpis jako článek 19 zákona č. 93/2001 v rozsahu, v němž je technickým předpisem, před svým přijetím sdělen Italskou republikou Komisi v souladu s čl. 8 odst. 1 prvním pododstavcem směrnice 98/34.

16 Lidl, francouzská vláda a Komise tvrdí, že tato otázka by měla být zodpovězena kladně.

17 V tomto ohledu je třeba zaprvé poukázat na to, že pátý bod odůvodnění směrnice 98/34 upřesňuje, že je nezbytně nutné, aby Komise měla před přijetím technických předpisů k dispozici potřebné informace; a že v důsledku toho jí musí členské státy, které mají usnadňovat práci Komise při plnění jejích úkolů podle článku 10 ES, oznamovat své návrhy v oblasti technických předpisů.

18 Zadruhé podle ustálené judikatury čl. 8 odst. 1 první pododstavec směrnice Rady 83/189/EHS ze dne 28. března 1983 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů (Úř. věst. L 109, s. 8), který je v podstatě

reprodukován v čl. 8 odst. 1 prvním pododstavci směrnice 98/34, ukládá členským státům povinnost sdělit Komisi každý návrh technického předpisu (viz zejména rozsudek ze dne 17. září 1996, Komise v. Itálie, C-289/94, Recueil, s. I-4405, body 52 a 53, jakož i rozsudek ze dne 7. května 1998, Komise v. Belgie, C-145/97, Recueil, s. I-2643, bod 10).

19 V důsledku toho je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 8 odst. 1 první pododstavec směrnice 98/34 musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní právní předpis, který je technickým předpisem, jako článek 19 zákona č. 93/2001, musí být před svým přijetím oznámen Komisi.

Ke třetí otázce

20 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda v případě, že je článek 19 zákona č. 93/2001 technickým předpisem, který měl být sdělen Komisi, umožňují ustanovení směrnice 98/34 vnitrostátnímu soudu nepoužít jej z toho důvodu, že toto předchozí sdělení nebylo provedeno.

21 Lidl, francouzská vláda a Komise tvrdí, že i tato třetí otázka by měla být zodpovězena kladně.

22 V tomto ohledu z ustálené judikatury vyplývá, že cílem směrnice 98/34 je chránit preventivní kontrolou volný pohyb zboží, který je jedním ze základů Společenství, a že tato kontrola je užitečná, jelikož technické předpisy, na které se tato směrnice vztahuje, mohou vytvářet překážky obchodu se zbožím mezi členskými státy,

přičemž tyto překážky mohou být připuštěny pouze tehdy, pokud jsou nezbytné pro splnění naléhavých požadavků sledujících cíl obecného zájmu (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 30. dubna 1996, CIA Security International, C-194/94, Recueil, s. I-2201, bod 40, a rozsudek ze dne 16. června 1998, Lemmens, C-226/97, Recueil, s. I-3711, bod 32).

23 Vzhledem k tomu, že oznamovací povinnost uvedená především v čl. 8 odst. 1 prvním pododstavci směrnice 98/34 představuje zásadní prostředek k uskutečnění této kontroly Společenství, její účinnost bude o to větší, bude-li tato směrnice vykládána v tom smyslu, že nedodržení oznamovací povinnosti zakládá podstatnou vadu řízení, která může vést k nepoužitelnosti dotčených technických předpisů tak, že tyto nemohou být namítány vůči jednotlivcům (viz výše uvedený rozsudek CIA Security International, body 44, 48 a 54, jakož i výše uvedený rozsudek Lemmens, bod 33).

24 V důsledku toho je namístě odpovědět na třetí otázku tak, že čl. 8 odst. 1 první pododstavec směrnice 98/34 musí být vykládán v tom smyslu, že je věcí vnitrostátního soudu nepoužít ustanovení vnitrostátního práva, které je technickým předpisem, jako článek 19 zákona č. 93/2001, pokud nebylo před svým přijetím oznámeno Komisi.

K nákladům řízení

25 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 1 bod 11 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998, musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní právní předpis, jako článek 19 zákona č. 93 ze dne 23. března 2001 o životním prostředí, je v rozsahu, v němž obsahuje zákaz uvedení vatových tyčinek nevyráběných z biologicky rozložitelných látek podle vnitrostátní normy na trh, technickým předpisem.**

2) **Článek 8 odst. 1 první pododstavec směrnice 98/34, ve znění směrnice 98/48, musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní právní předpis, který je technickým předpisem, jako článek 19 zákona č. 93 ze dne 23. března 2001, musí být před svým přijetím oznámen Komisi Evropských společenství.**

3) **Článek 8 odst. 1 první pododstavec směrnice 98/34, ve znění směrnice 98/48, musí být vykládán v tom smyslu, že je věcí vnitrostátního soudu nepoužít ustanovení vnitrostátního práva, které je technickým předpisem, jako článek 19 zákona č. 93/2001 ze dne 23. března 2001, pokud nebylo před svým přijetím oznámeno Komisi Evropských společenství.**

Podpisy.